

Fetykó Judit
Berti, meg azok a dolgok...

31.

Berti látása romlott. Egyre gyakrabban vitte magával a lányát a méhesbe, így a lány gyorsan kitanulta a méhészkedést, még olvasott is róla az apja méhészeti szakkönyvéből. Ennek a közös tevékenységnek néhány év után vége szakadt; Lívia egyre jobban kínlódott, ha megcsípte egy-egy méh, a végén már orvoshoz is kellett mennie, mert magától nem múltak rajta a csípések okozta duzzanatok. A lány nélkül a férfi már nem látta meg az új szemüvegével se a fiasítást, nem találta meg az *anya* méhet, a királynőt. Akkoriban költöztek el otthonról Líviáék. Berti úgy döntött, hogy eladja a méheket; ekkor már a fél kertet a kaptárak töltötték be, a méz eladása szépen hozott a konyhára, de egyedül nem tudta a kaptárak belső életét követni. Maradt a kert, a szőlő. Az időtől függően, de általában minden nyolcadik, tizedik évben magas cukorfokú volt a must, ilyenkor külön hordókba tett el belőle, csakis a szűk családi körnek. Ritka alkalom volt, mikor kedves ismerősöket, távoli rokonokat is megkínált ebből a borból.

Vagy húsz év elmúltával egy ilyen borozgatás során megdöbbentő dolog jutott a tudomására. Hollós Miska elmondta, persze bizalmasan, s valószínűleg a bor hatására, hogy az ő visszatérő igen érdekes vendégei miatt járnak hozzá beszélgetni.

Bertinek eszébe jutott az is, hogy egy alkalommal Miska meghívta magukhoz sok templomba járó ismerőst, így Bertit is, hogy megkínálja őket a sokszor emlegetett és feldicsért vörösborával. Az esti mise után a társaság betért hát Hollósékhoz, hogy ízleljék meg végre azt a sokat emlegetett bort. Az egyik vendég egészen el volt ragadtatva a nappalító, amiben a régi polgári bútorok közt zongora is volt, meg még állványon egy márványszobrocska, de két telefon is, két fekete telefon, az egyiket számtárcsával, a másik meg a nélkül. Az lelkes vendég fel is kapta az egyiket, amelyiken nem volt számhívó, és bele is szólt: Dicsértessék! Hollós Miska ekkor azonnal kijózanodott, meg sem látszott rajta a több pohár bor, kivette a vendég kezéből a telefont, és ő is beleszólt: vendégeim vannak, sok volt a bor – és lecsapta a kagylót. Eztán a társaság hamar szétszéledt, de a kellemetlen íz ott maradt a vörösbor után.

Most meg ez a Miska csak úgy elmondta, minden pironkodás nélkül, hogy a jövő héten megint jönnek majd hozzá az igen érdekes vendégek, akik hangulatjelentést kérnek tőle. Berti megdöbbent, de azért megkérdezte Miskát: miféle hangulatjelentés? Mi az? Hollós meg a világ legtermészetesebb hangján folytatta: – Tudod, bátyám, hát a nagypolitika is kíváncsi rá, mi van a világban...

Berti hosszan hallgatott. Nem kérdezett semmi többet, eltelt valahogy az a délután. Közben az kezdett el futkározni a gondolataiban, hogy ő vajon beszélt-e valaha ez előtt a Hollós előtt olyasmiről, amiről az a kedves vendégeinek beszámolhatott... igaz, két faluval odébb laktak, sokat tudhat így is felőlük, főleg a háború előtti időkről, ha akart volna ártani, hát már meg is tehetné volna... vagy ha megtette, nem volt érdekes, amit tudott... Nem bírta megemészteni a dolgot. Hiszen akkor a rendszerváltás után voltak már több mint öt évvel. Hát mégis megvan? Vagy ez már egy új? Vagy a régi meg az új keveréke? De melyik régi, ha régi? Vajon soha nem lehet biztos az ember abban, hogy kivel, mit beszélhet?

Berti elszunyókált, álmában ruszinul mondta az imádság szövegét: Szláva Otcu i Szinu i Szvjatomu i ninye priszno i vo veki vekov. Áminy. (Dicsőség az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökkön örökké. Ámen.) Előtte volt dédnagyapja imakönyve. Mikor jobban meg akarta nézni a szöveget, felébredt.

– Álomban előjön. Ébren képtelenség lenne felidézni – gondolta. – Érdekes, én már nem is ismerem a cirillt... hogy honnan jött most ez ebbe az álomba?... Majd elmondom az asszonynak, csak el ne felejtsem, mire teljesen felébredek.

Szunyókált még egy kicsit. A kastély hátsó végében lévő műhelyben járt álmában, hallotta az öreg Brohmné hangját: Károl mindig tenni boj. Berti ébredezett. Károly... Károly, aki már segéd volt, olajos lábbal ment fel a kastélyba, valamit javítani. A szobalány után veszkődött, mivel az csak átnézett rajta, így mikor alkalma volt rá, bosszúságot okozott a lánynak. Akkor is éppen. Fáradt-olajtól átítatott bakancsban ment a szőnyeges szobába, mire észrevették, már késő volt. A cselédek leszidta a kegyelmes asszony, mert a mester, az olajos, miért nem adtak neki másik lábbelit, mielőtt beengedték a szobába. Aztán a mostani házuk utcáját látta, valamikor a hetvenes évek elején lehetett az álomban: az út még földes volt, az áthaladó szekerek mélyen felszántották a sarat az esős időben. Szinte érezte a vizes agyag szagát. Az udvarukon vizet húzott a pompakútból, a víz vastag sugárban folyt a vederbe...

Felriadt. Igyekezett megtartani az álomkép felhozta emlékeket, de azok, ahogy az álom szokott, és ami az álom rendje, visszahulltak a feledésbe. A jelen viszont más, valós emléket hívott elő. Megint eszébe jutott, hogy a hetvenes évek végén Lívia egyre gyakrabban mondogatta, hogy valamit kezdeni kell a házzal. Akkoriban jártak az utcabeliek a tanácsra, hogy hozzák be nekik is a vezetékes vizet, meg a földút helyén a járda mellé valami rendes út is épüljön. Lívia látta, és egyre jobban érezte a furcsa hiányt: az összes rokon különül lakik, él, mint ők. Ez nem mehet így tovább, ő több szobát, fürdőszobát akart. Erzsike csitította, de a lány rég nem hitte már az anyja beszédét, hogy jó ez nekünk. Nem jó! – fakadt ki egyre gyakrabban. Az odaáti rokonok már mind modernizált házakban laktak, volt olyan is, akinek gázfűtése volt, és a termosztát *tudta*, ha hidegre fordult: automatikusan befűtött. A szülők megdöbbenek a lány kívánságain, főleg mikor elszánta magát az átépítésre, és meg is kapta az engedélyeket. Berti magában morgott: ez lett belőle, hogy a gyerek nevére vették meg a házat. De ha nem így volna, akkor meg menne, és beadná a lakásigényt, vagy venne valamit. A férfi érezte, hogy a lány ezzel végképp felszámolta magában (és megszakította öbennük is), amire évtizedek óta vártak, hogy majd újra kinyílik a határ, haza lehet menni. Hiszen ott van nekik házuk... van több is... lakik is benne valamelyik testvér... de azért ők is bőven elférnének ottan. Nem. A lány át akarja építeni a házat, és itt fog maradni. Eztán ők már végleg itt fognak maradni. Akkoriban az asszony is rákezdte, hogy a fiút haza kell hozni Kerepesről. Haza... ide, ebbe a városba. Nem P.-be, hanem ide. Hiszen P.-be egyébként se lehetne. A haza most már itt van ezentúl... – már megint ez jár a fejében, pedig mikor volt már... –, mondta csak úgy maga elé.